

(totiž k veřejnému pronesení) nucen zvláštními okolnostmi. Jde-li však o obvinění uvedeného druhu, jež proneseno bylo jiným způsobem, než v §u 489 zmíněným, tu dle §u 490, druhý odstavec tr. zák. nastává bez-trestnost buď důkazem pravdy nebo prokázáním takových okolností, z nichž plynou dostatečné důvody, by obvinění mohlo býti považováno za pravdivé. Třebaže odvolací soud výslovně vyloučil zlomyslnost a přímý úmysl, dotknouti se cti soukromého obžalobce, shledává nicméně jeho zavinění v neopatrném a lehkovážném jednání proto, že obžalovaný své tvrzení o skutkové okolnosti nijak podepříti nemůže a že, podávaje zprávu písemně, měl dostatečně možnosti, věc řádně uvážiti a své tvrzení co do pravdivosti prozkoumati. Ve směru tom jest rozsudek jednak v rozporu sám se sebou, jednak nejasným, neboť rozsudek sám takovými okolnostmi se zabývá, ježto poukazuje na výpověď Dra P-a, jenž, jak odvolací soud uvádí, jistě věrohodně dosvědčil, co mu soukromý obžalobce přímo kdysi před tím řekl, že totiž správní rada elektrárny pustila se do spekuláčních obchodů při nákupu mědi ve Švýcarských, že dále vzhledem k disciplinárnímu řízení, proti soukromému obžalobci zavedenému, a jeho výsledkům některé výroky, soukromému obžalobci do úst kladené, byly pochopitelné, jakož i, že si obžalovaný o svém vyjednávání s deputací činil, byť i kusé poznámky, a konečně, že vlastní tvrzení obžalovaného je logické a v sobě zdůvodněné; nelze také nahlédnouti, jak obžalovaný měl míti dostatečně možnosti, věc řádně uvážiti a své tvrzení co do pravdivosti prozkoumati, když odvolací soud obžalovanému nepochybně bezelstnost přiznává, to jest výslovně zjišťuje, že obžalovaný o sběhu události dle svého domnění správně referoval, a když zejména nezjišťuje, že obžalovaný o správnosti svého referování mohl a musil míti nějaké pochybnosti. Otázkou, zda byl v tomto případě proveden důkaz pravděpodobnosti, odvolací soud, jsa na právně mylném stanovisku o nutnosti důkazu pravdy, vůbec se nezabýval. Otázka ta musí však býti předem určitě zodpověděna, neboť má rozhodující význam pro posouzení potřeby důkazu pravdy, nebo jen důkazu pravděpodobnosti.

Čís. 1196.

Promlčení trestného činu se přerušuje, byl-li vinník vzat do vyšetřování kterýmkoli tuzemským trestním soudem, aniž na tom záleželo, zda soud ten byl příslušným a jak skutek právně pojímal.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1923, Kr I 101/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 9. prosince 1921, jímž byl obžalovaný dle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin §u 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadený rozsudek zjišťuje o obžalovaném, že dne 11. prosince 1919 předložil ve vojenské zásobárně v D. složní listek V. praporu na

100 britanik, 100 viržinek, 1200 egyptských a 139 (dle obžaloby 139.000) uherských cigaret, na které mu byla po zaplacení 4.440 Kč vydána poukázka pro skladiště, že však dodatečně vyšlo na jevo, že onen prapor byl rozpuštěn a že obžalovaný chtěl oním způsobem dosíci kuřiva, by je odevzdal osobě, která zůstala nezjištěna, za tím účelem, aby je dále prodala, zač se mělo obžalovanému dostatí odměny 6000 Kč. Rozsudek dospívá k závěru, že se obžalovaný takto pustil do pletich, aby uvedl kuřivo neprávem do pokoutního obchodu, že si byl vědom způsobnosti těchto pletich, stupňovati cenu kuřiva, a že tedy jeho jednáním dána je skutková podstata přečinu ve smyslu §u 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. Z obžaloby, vznesené na obžalovaného pro tento přečin, sprostil ho nalézací soud dle rozhodovacích důvodů proto, že čin spáchaný byl dne 11. prosince 1919, obžalovaný neměl z něho skutečného prospěchu a nespáchal od té doby trestného činu tak že, poněvadž prý soudní kroky pro čin ten byly proti němu zahájeny teprve po uplynutí jednorozční lhůty, trestnost jeho činu podle §u 531 tr. zák. pomínula promlčením. Zmateční stížnost napadá rozsudek důvody zmatečnosti čís. 5, 9 b) §u 281 tr. ř. Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 5 vytýká rozsudku právem neúplnost a nejasnost, spočívající v tom, že se v rozhodovacích důvodech neuvádí, kdy a kterým soudem byly proti obžalovanému zahájeny ony »soudní kroky«, ani jaké kroky má tu nalézací soud na mysli. Zmateční stížnost dovozuje případně, že následkem této vadnosti rozsudku nelze přezkoumati, jakým způsobem dospěl nalézací soud k závěru, že trestnost činu pomínula promlčením následkem toho, že soudní kroky proti obžalovanému pro přečin pletich byly zahájeny teprve po uplynutí jednorozční lhůty §u 532 tr. zák. Jak sama zmateční stížnost připouští, lze ovšem za to míti, že nalézací soud vychází z názoru, že soudní úkon, kterým by promlčení bylo mohlo býti přerušeno, lze spatřovati teprve v obeslání obžalovaného k výslechu jako podezřelého vyšetřujícím soudcem zemského trestního soudu v Praze, k němuž došlo arci teprve dne 21. února 1921. Než, jak vychází na jevo ze spisů divisiního soudu v Praze, jichž obsah byl při hlavním přelíčení dle záznamu jednacího protokolu předsedou zjištěn, a jak zmateční stížnost případně zdůrazňuje, byl obžalovaný o činu, pro který je nyní ve směru přečinu pletich stíhán, divisním soudem v Praze jako obviněný vyslechnut již dne 14. prosince 1919, dále ve dnech 16. a 22. prosince 1919, nehledě ani k podrobnému výslechu jeho vojenským zástupcem, k němuž došlo již dne 12. prosince 1919. Rozsudek se o těchto výsleších obžalovaného vůbec nezmiňuje a nezbývá se otázkou, zda bylo jimi promlčení trestného činu přerušeno; nestalo se tak patrně důsledkem názoru nalézacího soudu, že promlčení přerušují soudní úkony, naznačené v §u 531 tr. zák., pouze tenkrát, byly-li předsevzaty příslušným, pokud se týče občanským soudem trestním. Než tento názor dlužno označiti jako právně mylný, jak, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 b) §u 281 tr. ř. i zmateční stížnost právem namítá. Dle prvního odstavce §u 531 tr. zák. zaniká vyšetřování a trest, nebyl-li vinník, počítajíc od spáchaného trestného činu, po dobu určenou v trestním zákoně (§ 532 tr. zák.) některým tuzemským soudem trestním vzat do vyšetřování. Promlčení se tudíž přerušuje, byla-li

proti pachateli jako obviněnému vydána obsílka, rozkaz k předvedení nebo k zatčení, nebo byl-li jako obviněný již vyslechnut nebo zatčen nebo púhonem (zatykačem) stíhán. Dle jasného znení tohoto ustanovení nenastává tudíž promlčení trestného činu, byl-li vinník vzat do vyšetřování některým tuzemským soudem trestním vůbec, tudíž i soudem věcně nebo místně nepřislušným, a přetrhují promlčení soudní úkony, vypočtené v §u 531 tr. zák., také tehdy, byly-li předsevzaty soudem nepřislušným. Pro správnost tohoto hlediska mluví také ustanovení druhé věty §u 60 tr. ř., dle něhož zjištění skutkového stavu ohledně takových trestných jednání, která posuzovati je dle všeobecných zákonů trestních, přísluší tehdy, podléhá-li obviněný zřejmě vojenské trestní pravomoci, soudům vojenským, dále § 65 tr. ř., dle něhož všechny, i nepřislušné soudy trestní, v jichž okrese se najdou stopy zločinu nebo přečinu, jsou, je-li nebezpečí v prodlení, oprávněny i povinny předsevzítí ony úkony, které mohou sloužit ke zjištění skutkového stavu nebo k zadržení obviněného, konečně ustanovení §u 66 tr. ř., dle něhož ani vyšetřovací úkony, které předsevzal nepřislušný soud trestní mimo případ předchozího paragrafu, nejsou proto ještě nicotnými, pokud se vztahují na vyšetřování. Tato ustanovení trestního řádu, v nichž se mezi trestními soudy občanskými a vojenskými nijak nerozeznává, vztahují se zřejmě také na úkony, předsevzaté za trestního řízení proti osobám občanským nebo pro účely řízení takového nepřislušným soudem vojenským. Dle trestních spisů divisiního soudu byl obžalovaný divisním soudem v Praze v jednoroční promlčecí době vyslechnut, a byla týmž soudem na obžalovaného uvalena již dne 16. prosince 1919 i řádná vyšetřovací vazba. Tento, proti obžalovanému předsevzatý soudní úkon přerušuje dle předpisů trestního zákona (§§ 227, 531 tr. zák.) promlčení, aniž záleží na tom, pod jakou trestně právní kvalifikaci čin onen soudem, který původně se s věcí tou zabýval (divisní soud v Praze), byl podřaděn; rozhodným jest podle intence zákonodárcovy pouze, zdali skutek, o němž se tvrdí, že jest promlčen, svého času byl základem trestního vyšetřování proti obžalovanému u divisiního soudu v Praze. Že jde tu o takovýto totožný skutek, nemůže býti dle stavu spisů pochybno a jest, jak zmáteční stížnost případně připomíná, též lhostejno, že divisní soud v Praze v trestní věci proti obžalovanému pro přečin pletich v zápětí nerozhodoval, k čemuž vzhledem k ustanovení druhého odstavce §u 30 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 567 sb. z. a n. příslušným nebyl. Naproti tomu bylo promlčení trestného činu, spáchaného obžalovaným, přerušeno shora naznačenými soudními úkony přes to, že je předsevzal trestní soud věcně nepřislušný a nalézací soud, který, jak předpokládati dlužno, vycházel při svém rozhodování s právního hlediska opačného, použil svým výrokem o otázce, zda jsou tu okolnosti, pro které trestnost činu obžalovaného pominula, a zda je stíhání pro čin ten vyloučeno, zákona nesprávně.

Čís. 1197.

Přečin dle §u 305 tr. zák.

Není třeba, by schvalování trestných činů stalo se způsobem slavnostním. Pojem »vychvalování« jest obsažen v pojmu »schvalování«.